

Työehdot-osasto/RT/ea

23.2.2021

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 13/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta

SAK kannattaa hallituksen esitystä

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa kannattavansa lausuttavana olevaa hallituksen esitystä. Esityksen taustalla on palkansaajakeskusjärjestöjen ja EK:n yksimielinen kannanotto siitä, että koronarokotuksien toimeenpanossa tarvitaan myös työterveyshuoltoa ja rokottamistapahtumien kustannukset tulisi valtion taholta korvata työnantajille kokonaan. Kannanotto ei sisältänyt täsmällistä euromääräistä summaa.

On hienoa, että hallitus on tarttunut työmarkkinajärjestöjen esitykseen ripeästi. Työterveyshuoltojen osallistuminen rokottamisiin voi olla avaamassa väylää työterveyshuoltojen toimimiseen kumppanina palveluissa muutoinkin, mitä pidämme hyvänä kehityksenä.

Mahdollisimman nopea rokottaminen on koko Suomen etu

Koronapandemian pitkittyessä mahdollisimman nopeat rokotukset ovat koko Suomen etu niin inhimillisestä kuin taloudellisestakin näkökulmasta arvioituna. Rokotteiden teho vakavien tautimuotojen estäjänä on nykytiedon valossa ennätyksellisen hyvä. Kun arvioidaan koronapandemian talouselämälle aiheuttamia haittoja, sekä myös koronatestauksiin ja koronan hoitoon jo kuluneita ja budjetoituja julkisia varoja, skaalautuvat rokottamistapahtumien kustannukset varsin vähäisiksi eikä 10 euroa korkeammankaan korvaussumman merkitys valtiontaloudelle olisi suuri.

Valmistelutyö on ollut laadukasta

SAK kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä koronarokottamisten korvaamisen valmistelutyöstä. Se on tehty ennätyksellisen nopeasti, laadukkaasti ja osallistavasti. Koska työterveyshuollon normaali korvausjärjestelmä taipui hyvin hankalasti ja vasta laajamittaisten järjestelmämuutoksien myötä tämäntyyppiseen korvaamiseen, löytyi toimiva malli yhteistyössä valmistellen nopeasti Kelan sairaanhoitovakuutuksen kautta.

On syytä muistaa, ettei sairaanhoitovakuutuksessa ole lainkaan työnantajien rahoitusosuutta. Nyt käsiteltävät koronarokottamisten erilliskorvaukset tulisivat siis täysimääräisesti valtion kustantamina.

Työehdot-osasto/RT/ea

23.2.2021

Työterveyshuollot kumppaneina mukaan rokottajiksi kautta koko maan

SAK pitää tärkeänä, että mahdollisimman suureen vaikuttavuuteen perustuvan rokotusjärjestyksen mukaisesti rokotteet pistetään väestölle niin nopeasti, kuin rokote-eriä vain Suomeen saadaan. Rokotteiden ei tule viipyä varastoissa Suomeen saavuttuaan lainkaan. Nopea rokottaminen ei ole mahdollista ilman työterveyshuoltojen aktiivista panosta ja mukanaoloa. Kuntien tulisi ottaa työterveyshuollot mukaan kumppaneiksi kattavasti halki koko Suomen.

Tällä hetkellä meillä on mittava muiden sairauksien ja terveysongelmien hoitovelka koronan seurauksena, kroonisten sairauksien tarpeellisia kontroleja on tekemättä jne. Julkisen sektorin sote-henkilöstön pitäisi pystyä purkamaan myös tätä hoitovelkaa, eikä heitä voida laajamittaisesti sitoa rokottamisiin tavalla, joka päinvastoin vielä entisestään kasvattaisi muiden sairauksien hoitovelkaa.

Ratkaisuksi löytyy työterveyshuoltojen vahva rooli ja aktiivinen kumppanuus rokottamisissa.

Tosiasialliset rokottamisen kustannukset vaihtelevat

Oikean korvaussumman määrittely on hieman haasteellinen tehtävä, sillä todennäköisesti todellinen rokottamistapahtuman kustannus vaihtelee huomattavasti. Mikäli työterveyshuollon suorittama rokottaminen tapahtuu työntekijä kerrallaan, ajanvarauksella ja työterveyshuollon toimitiloissa, on hallituksen ehdottama 10 e korvaus selvästi alimitoitettu. Sen sijaan suuremmilla työpaikoilla työnantajan tiloissa ns. massarokottamistilanteissa turvatoimet huomioidenkin summa todennäköisesti riittää reilusti.

Korvaussummaa arvioitaessa on hyvä huomioida myös julkisella sektorilla tapahtuvien rokottamistapahtumien yksikkökustannukset. Kuntatyönantaja arvioi näihin kustannuksiin peilaten, että 10 e sairausvakuutuskorvaus saattaisi olla liiankin antelias.

On myös hyvä huomata, että rokottamissuojan myötä myös työnantajat saavat merkittäviä hyötyjä. Heidän työntekijöidensä riski vakavaan koronasairauteen ja siitä työnantajallekin väistämättä aiheutuviin kustannuksiin laskee dramaattisesti. Rokotuksien väestölle antama suoja vaikuttaa edullisesti myös yrityksien liiketoimintojen elpymiseen. Todennäköisesti osa työnantajista tarjoaisi rokottamista työntekijöilleen heti kun rokotteita vain olisi saatavilla, vaikka heille ei korvausta rokottamisesta maksettaisi lainkaan.

Työehdot-osasto/RT/ea

23.2.2021

SAK ei näe ongelmaa matkakorvauksien tai sairausvakuutuksen ulkopuolelle jäävien osalta HE:ssä arvioidaan, että rokottamisiin liittyvät matkakorvaukset jäisivät vähäisiksi. Näin ollen niillä ei tässä asiakokonaisuudessa ole olennaista kustannusvaikutusta. Myös ne tapaukset, joissa sairausvakuutuksesta maksettavaa korvausoikeutta ei olisi (esim. pieni osa ulkomailta saapuneista työntekijöistä), jäänevät varsin harvalukuisiksi ja siten kokonaisuuden kannalta vähämerkityksellisiksi.

Uusi ja myönteinen asia on, että rokotusmatkalta ylipäänsä voidaan maksaa Kelan matkakorvausta.

Koronarokottamistapahtuman suorakorvausta ei voida maksaa silloin, jos työterveyshuolto on työnantajan itsensä omalla työterveysasemallaan järjestämää, tai jos työterveyshuolto on järjestetty itsenäisen julkisomisteisen yhtiön palveluna. Tätä pidämme valitettavana, mutta asialle ei näin kiireellisellä aikataulutuksella voitane tehdä mitään.

Näissäkin tilanteissa työntekijä voi valtuuttaa työnantajansa hakemaan jälkikäteen rokottamisen korvausta Kelasta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

Asiantuntijalääkäri Riitta Työläjärvi, riitta.tyolajarvi@sak.fi